

Augusta na obronę granic litewskich zwyciężył kniazia Piotra Szujskiego, który poległ na placu bitwy *). Tu w lipcu r. 1580 król Stefan przybył z Wilna udając się na wyprawę rossyjską, i czekał na zebranie się wojska, radę wojenną składał, przegląd armii czynił i posła od Cara Iwana Groźnego przyjmował. Iani utrzymują, że ta bitwa zaszła bliżej Orszy aniżeli Czasznik **). Niedaleko od Czasznik w r. 1567 Roman Sanguszko zniósł zupełnie Tatarów dowodzonych od Amurata i oddział z nim połączony księcia Bazylego Połockiego. Zygmunt Służka chorąży litew. fundował tu przed rokiem 1674 Dominikanów.

Ula przy ujściu rzeki tego imienia do Dźwiny zamek r. 1566 założony przez Rossyan po zawojowaniu przez nich księstwa połockiego za Zygmunta Augusta. Wysłał on roku 1568 dla zdobycia go Jana Hieronima Chodkiewicza starostę żmudzkiego, ale niepowiodło mu się oblężenie, przy którym wiele ludu stracił. Dopiero ks. Roman Sanguszko objawszy po nim dowództwo, udając na pozór zaniechanie w oblężeniu, zdobył szturmem r. 1568 Ułę. Stefan Batory oglądał i umocnił bazyliadę twierdzę tę w roku 1580. W miasteczku fundowali około r. 1678 Samuel Łukomski i Bronisław Przysięcki klasztor Dominikanów, co i sejm t. r. potwierdził.

Uszcz, nad rzeką tegoż imienia między Leplem a Połockiem, o 7 mil od tego miasta, dziedzictwo Żabów. Dominikanów w tym mieście fundował r. 1740 Jan Kosięsza Żaba wojewoda miński. Są tu i Bazylianie.

*) Karamzin IX, 40—50. **) O szczegółach tej bitwy porów. Narbutt IX, 390 i Źródła do Dziejów Polsk. p. Malinow. T. II, 313.

Susza miasteczko o 3 mile od Lepła, a 14 od Witebska, z zamkiem bardzo mocnym w pośród jeziora tegoż nazwiska. Zdaje się że tę warownię pod imieniem *Kopiec* r. 1566 w jesieni z rozkazu Cara Iwana Groźnego zbudowano razem z innymi zamczkami, na ziemi litewskiej po zajęciu księstwa połockiego. Mielecki hetman koronny wysłany od króla Stefana, przymusił r. 1579 załogę do poddania twierdzy, dawszy jej wolność. Jedną z kart Pacholowickiego o których mówiliśmy wyżej, wystawia ją w czworogran otoczoną murem z 7 basztami, 2-ma bramami, i oblaną wodami jeziora, przez które most oznaczony. Napis tytułowy: *Sussa arx; in rogo za: munitissimo loco posita. et per Sereniss. Stephanum Poloniae Regem Moschis erepta, die 6 Octob. Anno D. 1579;—a niżej: Joa. Bapstista de Caualleriis Romae typis aeneis inci. del. A. D. 1580.*

Turowla zamek podobnież za Zygmunta Augusta przez Rossyan wzniesiony, z miasteczkiem w kwadrat murem obwiedziony i 5 basztami, leży w klinie między Dźwiną i do niej wpadającą rzeką Turowką, o 3 mile na południe od Połocka, to jest wyżej na lewym brzegu Dźwiny. Pacholowicki na oddzielnej karcie zrysował ten zamek, od wschodu obłany korytem Dźwiny, od północy i zachodu Turowką, a od południa jeziorem. Król Stefan zdobył Turowę r. 1579.

Krasna zamek od Rossyan w tymże samym czasie wystawiony na półwyspie jeziora *Ciotcza* zwanego. podług rysunku Pacholowickiego w trójkąt zabudowany z trzema basztami. Stefan Batory zdobył go w r. 1579. Na drugiej stronie jeziora o milę leży miasteczko *Ciotcza*.